

สรุปประเด็นศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

วันศุกร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒ เวลา ๒๐.๑๕ น.

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”
มีเนื้อหาโดยสรุป ดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด	สำนัก/กองที่เกี่ยวข้อง
๑. การแก้ไขปัญหาของประเทศ	ปัญหาของประเทศเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างจำเป็นต้องอาศัยเวลาและการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า กลไกประชารัฐ ทำให้ต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน บางเรื่องที่ใกล้ตัว ต้องการให้คิดว่าเป็นความรู้รอบตัว เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข บางเรื่องที่ไกลตัว ต้องการให้ทุกคนได้รับรู้เข้าใจ และร่วมมือกัน คิด พุด ทำ ในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อจะได้ไม่เสียสิทธิ์ ถูกโกงสิทธิ์ และรักษาสิทธิ์ของตนเอง ที่สำคัญคือไม่นำไปสู่ความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาหนี้ของระบบของเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย หากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างยั่งยืน จะฉุดรั้งการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลโดยศูนย์ปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกงทรัพย์สินของประชาชน (ศปฉช.ตร.) ได้บังคับใช้กฎหมายกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล ที่เอารัดเอาเปรียบประชาชนผู้ด้อยโอกาส จนสามารถไกล่เกลี่ย ส่งคืนทรัพย์สินให้กับประชาชน รวบรวม ๑๕,๐๐๐ คน ทั่วประเทศ คิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินรวมกว่า ๑๖,๐๐๐ ล้านบาท เป็นโฉนดที่ดิน มากกว่า ๑๑,๗๐๐ ฉบับ พื้นที่รวมประมาณ ๓๗,๐๐๐ ไร่ โดยยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และหากมีประชาชนที่ยังประสบปัญหาในลักษณะนี้สามารถโทรแจ้งสายด่วน ๑๑๕๕ ได้ตลอดเวลา	ทุกสำนัก/กอง
๒. การจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)	รัฐบาลได้ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและผู้สนับสนุนจากหลายฝ่าย เร่งดำเนินการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อดูแลและส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาในหลายมิติ เช่น ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย และพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา ช่วยเหลือและสนับสนุนให้เยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสได้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาและพัฒนาศักยภาพ ทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัด ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และศักยภาพของตน อีกทั้ง พัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และสนองความต้องการด้านกำลังแรงงานของประเทศ เนื่องจากการทำงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษานี้ ต้องดูแลกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส ตั้งแต่เด็กแรกเกิดไปจนถึงกลุ่มวัย ๑๘ ปีขึ้นไป รวมทั้งสิ้นประมาณ ๔.๓ ล้านราย ซึ่งต้องดำเนินการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและงบประมาณไม่รั่วไหล ในการนี้ ทาง กสศ. ได้จัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ iSEE (ไอ-ซี) ที่เป็นระบบรายงานข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของ กสศ. เพื่อช่วยให้ผู้ทำนโยบาย มองเห็นสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำได้ชัดเจนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และเป็นเครื่องมือให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีภารกิจในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดย กสศ. และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เริ่มดำเนินงานแล้วในปีการศึกษา ๒๕๖๑ และเมื่อพัฒนาแล้วเสร็จ ระบบ iSEE จะประกอบด้วย ข้อมูลของเด็กและเยาวชน ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส มากกว่า ๔ ล้านคน ทั้งในและนอกระบบการศึกษา เชื่อมโยงกับเลขประจำตัว ๑๓ หลักของเด็กและครอบครัว กับฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของรัฐหรือ	ทุกสำนัก/กอง

หัวข้อ	รายละเอียด	สำนัก/กองที่เกี่ยวข้อง
	๖ กระทรวง ที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ อาทิ สถานะครัวเรือน ภาพถ่ายสภาพบ้านเรือน รายได้ผู้ปกครอง ข้อมูลเด็กด้านสุขภาพ สภาพปัญหา พฤติกรรมเสี่ยง ความต้องการด้านการเรียน ความช่วยเหลือ อัตราการมาเรียน ผลการเรียนรู้ เป็นต้น ข้อมูลที่รายงานผ่านระบบ iSEE นี้ ประกอบด้วยข้อมูลจากฐานข้อมูล Big Data จากโครงการ ใน ๔ ส่วนหลัก คือ ๑. ข้อมูลผลการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ได้มีการพัฒนาจนสามารถครอบคลุมการคัดกรองนักเรียนในสังกัด สพฐ. มากกว่า ๒ ล้านคนทั่วประเทศ ๒. ข้อมูลผลการจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างมีเงื่อนไข โดยมุ่งจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นรายบุคคล ผ่านการจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง (Demand-side Financing) ๓. ระบบติดตามเงื่อนไขการรับเงินอุดหนุน โดยจะมีการรายงานเงื่อนไขการรับเงินอุดหนุนของแต่ละคนที่ครูกรอกเข้ามาเป็นรายการการศึกษา ซึ่งจะรายงานการบันทึกข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน CCT (Conditional Cash Transfer) ๔. ระบบส่งต่อข้อมูลเชื่อมกับฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านหมายเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก สำหรับบูรณาการการทำงาน เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาของ กสศ. เข้ากับ ๖ กระทรวงหลัก ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลในระบบ iSEE นี้ ผ่านการคัดกรองและตรวจสอบถึง ๓ ชั้น ได้แก่ (๑) การตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งด้านรายได้และสถานะครัวเรือน ผ่านแอปพลิเคชัน CCT (๒) การรับรองข้อมูลของทั้งผู้ปกครอง ครู และกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน (๓) การรับรองของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหลังการเปิดระบบเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคมที่ผ่านมา มีนักเรียนยากจนพิเศษอย่างมีเงื่อนไขทั้งสิ้นกว่า ๔ แสนราย ระบบ iSEE นี้ถือว่าเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยภาครัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรงกับความต้องการของเยาวชนของชาติแต่ละรายได้ อีกทั้ง ยังมีเงื่อนไขที่นักเรียนต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือด้วย ดังนั้นขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ช่วยกันพลิกโฉมการบริหารจัดการระบบการศึกษาของประเทศ และขอให้ กสศ. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนและครู ในการกรอกข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลที่ต้องดูแลความเป็นส่วนตัวของข้อมูลนักเรียนเหล่านี้ด้วย	
๓. การสนับสนุนให้จัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)	รัฐบาลได้เร่งวางรากฐานการปฏิรูปและพัฒนาการศึกษา โดยการสนับสนุนให้จัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ขึ้น อันเป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา ภายใต้บทบาท ความร่วมมือ ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กับบริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ จำนวนมาก ที่ให้การสนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการนี้ โดยทำงานร่วมกันตามรูปแบบประชารัฐ ซึ่งในปีที่ผ่านมา มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๕๐ แห่งจาก ๓๔ จังหวัด และในปีนี้จะขยายให้ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น ๑๘๕ แห่ง เป้าหมายของการยกระดับการศึกษา ตามโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนานี้ ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ร่วมพัฒนาและสนับสนุนสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและสร้างนวัตกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สามารถ	ทุกสำนัก/กอง

หัวข้อ	รายละเอียด	สำนัก/กองที่เกี่ยวข้อง
	ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต และนำไปสู่การช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดโรงเรียนร่วมพัฒนานี้ ได้มีการปลดล็อกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการบริหารงานบุคคล และลักษณะวิชาการให้เหมาะสม รวมถึงมีการกำหนดรูปแบบและเกณฑ์การคัดเลือกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบของโรงเรียนร่วมพัฒนา มีการคัดเลือกภาคเอกชนและผู้ร่วมสนับสนุน มีการวางระบบการบริหารการเปลี่ยนแปลง และการขยายผลความสำเร็จในอนาคต ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการส่งเสริมโรงเรียนร่วมพัฒนา ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ทั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในพื้นที่ (๒) การบริหารงานบุคคล ที่เอกชนผู้สนับสนุนจะเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา ซึ่งจะสามารถประเมินผลงานและคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานต่อไปได้ด้วย (๓) การบริหารงบประมาณ ที่มีการจัดทำบัญชีให้ตรงกับมาตรฐาน ตรวจสอบได้ โดยจัดทำบัญชีแยกต่างหากจากงบประมาณจากภาครัฐ อย่างชัดเจน (๔) การบริหารงานวิชาการ ที่มีการร่วมพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และบริบทของสถานศึกษา และ (๕) การติดตามผลและวิจัยในระดับองค์การและระดับสถานศึกษา ในรูปแบบคณะทำงานและการสรรหาบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ติดตามประเมินผลด้วย ดังนั้น ขอชื่นชมและขอบคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ทำให้การปฏิรูปทางการศึกษาของประเทศได้ก้าวข้ามอุปสรรคไปอีกหนึ่งขั้น ทั้งนี้ ยังมีอีกหลายสถานศึกษาที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งหากภาคเอกชน บริษัทห้างร้าน มีความสนใจ สามารถเข้ามาร่วมกันสนับสนุนสถานศึกษาของเด็ก ๆ ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพเยาวชนให้กับประเทศได้	
๔. การสร้างความยั่งยืนให้กับการประมงของไทย	การทำประมงของไทยในอดีต มีการใช้เครื่องมือทำลายล้างมากมายและรุนแรง ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ทำให้ต้องออกเรือไกลขึ้นกว่าจะหาปลาได้ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของลูกเรือไม่ดี เกิดปัญหาการใช้แรงงานบังคับและค้ำมนุษย์ ประกอบกับกฎกติกาที่มีอยู่มีความล้าสมัย ทั้ง พ.ร.บ. ประมง (พ.ศ. ๒๕๔๐) และ พ.ร.บ. เรือไทย (พ.ศ. ๒๕๔๑) ไม่เป็นสากล จนเกิดปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (IUU) และปัญหาค้ำมนุษย์ตามมา ประเทศไทยไม่สามารถส่งสินค้าประมงไปประเทศอื่น ๆ ได้ เนื่องจากประเทศเหล่านั้นต้องการรับซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ มีที่มาที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และไม่ใช้แรงงานจากการค้ำมนุษย์ รัฐบาลเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ๓ ปี ได้ยึดหลักแก้ปัญหาด้วยการทำประมงที่ยั่งยืน ด้วยการรักษาความสมดุล ๓ ส่วนคือ เรือจับปลา คนจับปลา และการทำประมงที่มีกฎกติการองรับ โดยกำหนดกรอบการทำงานออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมาย ด้านการจัดการกองเรือ ด้านการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง (MCS) ด้านการตรวจสอบย้อนกลับ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย และด้านแรงงานภาคประมง ซึ่งต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชาวประมง จนนำมาสู่การจัดสรรวันทำประมงตามตารางที่กำหนด แยกตามกลุ่มสัตว์น้ำและเครื่องมือ	สน.สก.

หัวข้อ	รายละเอียด	สำนัก/กองที่เกี่ยวข้อง
	ประมง โดยมีการออกใบอนุญาตทำการประมงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศ ผลจากการดำเนินการที่ผ่านมา ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำกลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง เห็นได้จากการบันทึกการทำประมงของชาวประมงพาณิชย์ (logbook) ในปี ๒๕๖๑ ที่มีปริมาณการจับสัตว์น้ำได้เพิ่มมากขึ้นกว่าปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน อีกทั้งเสียงสะท้อนจากชาวประมงพื้นบ้าน และเครือข่ายสมัชชาประมงพื้นบ้านประเทศไทยว่าสามารถจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น ทั้งนี้ จากผลการดำเนินการดังกล่าว รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมประมง ปรับเพิ่มวันทำการประมง ประจำปีการประมง ๒๕๖๑ เริ่มตั้งแต่ ๑ ม.ค. – ๓๑ มี.ค. ๖๒ สำหรับเรือประมงพาณิชย์ ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน อันเป็นผลสัมฤทธิ์จากการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายที่ทำให้ท้องทะเลไทยมีความยั่งยืน	
๕. การให้ความใส่ใจต่อสภาพแวดล้อมของโลก และสภาพลมฟ้าอากาศ	สภาพแวดล้อมของโลก นับว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ต้องสนใจติดตามและรู้เท่าทัน เพื่อการปรับตัวให้สอดคล้องรับการสถานการณ์ อาทิ สงครามการค้าที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างมากในช่วงปี ๒๕๖๒ นี้ ขอให้ทุกคนได้ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความเชื่อมโยงกับการเงิน การคลังของประชาคมโลก รวมทั้ง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย ส่วนความเปลี่ยนแปลงของสภาพลมฟ้าอากาศ ที่ปัจจุบันทวีความรุนแรงขึ้น ควบคุมได้ยาก แต่สามารถบรรเทาผลกระทบได้ หากมีการเตรียมและการสร้างการรับรู้ที่ดี อาทิ พายุโซนร้อนปาบึก ตามที่กรมอุตุนิยมวิทยาได้ออกประกาศแจ้งเตือนมาอย่างต่อเนื่องนั้น ปัจจุบันเข้าสู่ทะเลอ่าวไทย และขึ้นฝั่งในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ของไทย เป็นเหตุให้ภาคใต้มีฝนตกหนักถึงหนักมาก มีน้ำสะสมเพิ่มขึ้น จนอาจเกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ในหลายพื้นที่ และทะเลมีคลื่นสูง โดยจังหวัดทางภาคใต้ ทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ได้รับผลกระทบในวงกว้าง รัฐบาลได้มีการแจ้งเตือนประชาชนและเตรียมการในทุกด้านล่วงหน้า โดยกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ได้เน้นย้ำให้แต่ละจังหวัดเฝ้าระวัง ติดตามสภาพอากาศ ปริมาณฝน ระดับน้ำ ประเมินสถานการณ์ และแนวโน้มอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เตรียมการเผชิญเหตุ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการรับมือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัยในแต่ละพื้นที่ รวมทั้ง จัดเตรียมความพร้อมให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน อาทิ ด้านการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทั้งอาหาร เวชภัณฑ์ ยารักษาโรค ชุดเคลื่อนที่เร็ว รถและเรือกู้ภัย ระบบไฟฟ้าสำรอง และการสื่อสารที่ต้องมีความพร้อม ๑๐๐% ไปจนถึงเตรียมแผนการเผชิญเหตุ แผนอพยพ และแผนการฟื้นฟูภายหลังการเกิดเหตุให้ครอบคลุม ทั้งระบบ จึงขอให้ประชาชนเชื่อฟังคำสั่ง คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การบริหารจัดการภัยธรรมชาติในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทุกคนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม	ทุกสำนัก/กอง
๖. การแนะนำหนังสือดูใจของเรา	เนื่องในโอกาสเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ สมเด็จพระสังฆราชฯ ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ได้ประทานหนังสือ ดูใจของเรา (Look into your mind) เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับประชาชนทุกคน จึงขอแนะนำให้ทุกคนได้หาอ่าน ศึกษาให้ลึกซึ้ง ทำความเข้าใจ แล้วนำมาปฏิบัติ	ทุกสำนัก/กอง